

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาที่ดิน. แผนการใช้ที่ดินจังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทวี,
2527.

กรมศิลปากร. "การสำรวจเมืองโบราณจันเสน" หนังสืออนุสรณ์ในวันรับและสมโภชพระ
ประธานอุโบสถ วัดจันเสน 16 ธันวาคม 2510. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วน
ท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2510.

_____ . โครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย : แผนแม่บท. กรุงเทพมหานคร :
กรมศิลปากร, 2521.

_____ . มรดกทางวัฒนธรรมบนแผ่นดินไทยก่อนพุทธศตวรรษที่ 19.
กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2513.

กฤษฎา เพิ่มทันจิตต์. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเกิดเป็นเมือง. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์บริษัทครีเอทีฟ พับลิชชิ่ง จำกัด, 2536.

ขวัญเมือง จันทโรจณี. "ลักษณะทางวัฒนธรรม ความเชื่อและชาติพันธุ์ : ภาคเหนือตอนล่าง"
เอกสารสัมมนาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : บริษัท
พิษณุโลกดีเวลอปเมนต์แอนด์ทราเวลกรุ๊ป จำกัด, 2539.

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. การขุดค้นและการศึกษาวัฒนธรรมของชุมชน
โบราณที่บ้านคูเมือง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

दनัย ไชยโยธา. พัฒนาการของมนุษย์กับอารยธรรมในราชอาณาจักรไทย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2544.

ดวงจันทร์ อภาววัชรุตม์ เจริญเมือง. "ภาพรวมของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรม และผังเมืองในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่" เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ Thailand Urban Cultural Heritage Workshop, เชียงใหม่ 21-22 มิถุนายน 2542.

ทวี สมหวัง และคณะ. แหล่งชุมชนโบราณเขตอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. เชียงราย : หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น วิทยาลัยครูเชียงราย, 2533.

ทิวา ศุภจรรยา. "คูและคันดินโบราณถูกทำลาย ปัญหาที่ยังไม่มีการแก้ไข." ชุมชนโบราณในเขตภาคเหนือ : การประชุมปฏิบัติการ. เชียงใหม่ : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2529.

_____. "ภาคกลาง เมืองคูคลอง(ชุมชนขนานน้ำ) : ภูมิปัญญาการสร้างบ้านแปงเมืองจากอดีตถึงรัตนโกสินทร์" เอกสารประกอบการสัมมนาภูมิศาสตร์กับวิถีชีวิตไทย, กรุงเทพมหานคร 12-14 กันยายน 2543.

ทิวา ศุภจรรยา และกฤษณพล วิชพันธุ์. "สภาพแวดล้อมการตั้งถิ่นฐานเมืองโบราณจันเสน" สังคมและวัฒนธรรม จันเสนเมืองแรกเริ่มในลุ่มลพบุรี-ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.

ธิดา สารระยา. รัฐโบราณในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : กำเนิดและพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, 2537.

ธิดา สาระยา. (ศรี)ทวารวดี : ประวัติศาสตร์ยุคต้นของสยามประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2538.

_____ . อารยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2539.

นคร สำเนาทิพย์. "โบราณคดีมวลงชน" เมืองโบราณ. ปีที่ 21 มกราคม-ธันวาคม, 2538 : 387-388.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2533.

นวิรัตน์ มงคลคำนวนเขตต์. บ้านปราสาท แหล่งโบราณคดีอีสานล่าง. กรุงเทพมหานคร : กอง
โบราณคดี กรมศิลปากร, 2534.

นวลศิริ วงศ์ทางสวัสดิ์. ชุมชนโบราณในเขตล้านนา. เชียงใหม่ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.

นันทวรรณ ภู่อ่าง. พลิกมุมมองแผ่นดินไทย. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เมือง, 2540.

นิคม มุสิกคามะ. แผ่นดินไทยในอดีต. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา, 2521.

นิจ วิทยะระนันท์. "จันเสน เมืองทวารวดีที่ถูกกลืน" อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 7 กุมภาพันธ์, 2510 :
6-15.

บุษกร หนูนิล. "การศึกษาเมืองโบราณบ้านประจักษ์ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา"
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

บุษบา ไชยเสน. "การศึกษาร่องรอยทางโบราณคดีจากการขุดค้นบริเวณที่อยู่อาศัยในบริเวณเมือง
โบราณเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

- ปนัดดา จำเริญญ. “ผลกระทบของโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบ้านเมืองเก่า” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- ประสงค์ เอี่ยมอนันต์. “การพัฒนาบริเวณในเขตเมืองเก่า” เมืองโบราณ. ปีที่ 21 มกราคม-ธันวาคม, 2538 : 307-326.
- ปราณี แจ่มขุนเทียน. การศึกษาชุมชนโบราณเมืองนครไทย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิษณุโลกสงคราม, 2542.
- ปรีชา กาญจนาคม. โบราณคดีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.
- ปรีชา กาญจนาคม และคณะ. รายงานการสำรวจโบราณคดีลุ่มแม่น้ำคลองแสง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี : เอกสารประกอบการศึกษาวิชาโบราณคดีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.
- ปรีชา นุ่นสุข. อารยธรรมของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในแหล่งโบราณคดีชายฝั่งทะเลของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- ปรีชา เวสารัชช. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ผ่องศรี วนาสิน และ ทิวา ศุภจรรยา. เมืองโบราณบริเวณชายฝั่งทะเลเดิมที่ราบภาคกลางประเทศไทย:การศึกษาตำแหน่งที่ตั้งและภูมิศาสตร์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ผาสุข อินทรภู. ทวารวดี การศึกษาเชิงวิเคราะห์จากหลักฐานทางโบราณคดี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2542.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. การจัดองค์กรประชาชน : เฉพาะกรณีของกรมการพัฒนาชุมชน.
ม.ป.ท., 2527.

ภาสกร โทณะวณิก. "การศึกษาเมืองโบราณเวียงพระธาตุลำปางหลวง" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.

มนู วัลย์เพชร. การตั้งถิ่นฐานในชนบทของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2520.

วัลย์ลักษณะ ทรวงศิริ. คู่มือนำชมพิพิธภัณฑ์จันเสน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยิงเจริญการพิมพ์,
2540.

_____. "โบราณคดีเรื่องหลักที่จันเสน" สังคมและวัฒนธรรม จันเสนเมืองแรกเริ่ม
ในกลุ่มลพบุรี-ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.

ศรีศักร วัลลิโภดม. "จันเสนเมืองแรกเริ่มในกลุ่มลพบุรี-ป่าสัก" สังคมและวัฒนธรรม จันเสนเมือง
แรกเริ่มในกลุ่มลพบุรี-ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.

_____. ทัศนชนกริต : ภูมิศาสตร์-ภูมิลักษณะ ตั้งบ้านแปงเมือง. กรุงเทพมหานคร :
ด้านสุทธากการพิมพ์, 2543.

_____. โบราณคดีไทยในทศวรรษที่ผ่านมา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษร
สร้างพันธ์, 2525.

_____. "เมืองโบราณกับปัญหาการอนุรักษ์และพัฒนา." ศิลปสถาปัตยกรรมล้านนา
สภาพปัญหาและแนวทางอนุรักษ์. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2536.

ดิระลีย์ ภู่งเพชร. "การขุดค้นที่จันเสน พ.ศ. 2511-2512" ศิลปากร. ปีที่ 14 พฤษภาคม, 2513.

ศุทธิณี ดนตรี. เอกสารประกอบการสอนวิชา ภูมิศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน. เชียงใหม่ :
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

สร้อยดี อ่องสกุล. เวียงกุมกาม : การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณในล้านนา. เชียงใหม่
: โรงพิมพ์เมือง, 2537.

สาวิตรี พิสูจน์พงศ์. ทำเนียบเมืองโบราณสมัยทวารวดีในภาคกลางของประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรอบวิสัยทัศน์และทิศทางแผน
พัฒนาฯ ฉบับที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน, 2543.

_____ . ประมวลผลการระดมความคิดวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา
ของประชาชนในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. ชุมชนโบราณในจังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร
: สำนักงาน, 2532.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. การพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม. พิมพ์
ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท คุ่มครองมรดกไทย จำกัด, 2541.

สุภรณ์ โอเจริญ. นครสวรรค์:รัฐกิจกลาง. นครสวรรค์ : วิทยาลัยครูนครสวรรค์, 2528.

_____ . “พัฒนากำหนดวัฒนธรรมของเมืองนครสวรรค์” เอกสารสัมมนาประวัติศาสตร์
ท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : บริษัทพิษณุโลกดีเวลลอปเม้นต์แอนด์ทราเวล
กรุ๊ป จำกัด, 2539.

สุรพล ดำริห์กุล. "ปัญหาและแนวทางการอนุรักษ์เมืองเชียงใหม่ : บทเรียนของการอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์" การอนุรักษ์เมืองโบราณ : ศึกษาเปรียบเทียบเมืองหลวงพระบางและเมืองเชียงใหม่. 196-221. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เซนต์, 2538.

สุรพล นาถะพินธุ. "วัฒนธรรมสมัยโบราณที่บ้านชัยมงคล" สังคมและวัฒนธรรมจันเสน เมืองแรกเริ่มในกลุ่มน้ำลพบุรี-ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.

อนุกุล ศิริพันธ์. "การจัดการโบราณสถานและสิ่งแวดล้อมโดยรัฐและชุมชน : กรณีศึกษาคูเมืองและกำแพงเมืองในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านปงสนุก อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

อนุชาต ปาลกะวงค์ ณ อยุธยา. "ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของเมืองโบราณทวารวดี บริเวณตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี" วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

อรอนงค์ ธรรมกุล. "การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

Broek, Jan. O.M., and Webb, John. W. A Geography of Mankind. New York : McGraw-Hill, 1968.

Bronson, Bennet and Dales, F. George. "Excavations at Chansen 1968-1969". สังคมและวัฒนธรรม จันเสนเมืองแรกเริ่มในกลุ่มลพบุรี-ป่าสัก. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.

Butlin, Robin A. Historical Geography : Through the Gates of Space and Time. London : Edward Arnold, 1993.

- Cain, H.R. *Human and Economic Geography*. London : Longmans, Green., 1963.
- Chisholm, Michael. *Rural Settlement and Land Use*. 3th edition. London : The Anchor Press Ltd., 1979.
- DeBlij, Harm J. *Human Geography : Cultural, Society and Space*. New York : John Wiley, 1977.
- De Young, John E. *Village Life in Modern Thailand*. Berkeley : University of California Press, 1966.
- Dichinson, Robert E. "The Growth of Historic City." in *Reading in Urban Geography*. edited by Harold M. Mayer and Clyde F. Kohn. Chicago : The University of Chicago Press, 1959.
- Dicken, Samuel N. and Pitts, Forrest R. *Introduction to Cultural Geography*. Waltham, Mass : Ginn, 1963.
- Gallion, Arthur B. and Eisner, Simon. *The Urban Pattern : City Planning and Design*. New York : Van Nostrand, 1975.
- Hudson, J.C. "A Location Theory for Rural Settlement." *Annals of the Association of American Geographers* 59 (June 1969) : 365-381.
- Jordan, Terry G. and Rowntree, Lester. *The Human Mosaic : A Thematic Introduction to Cultural Geography*. 5th edition. New York: Harper & Row, Publishers, 1990.
- McGaugh, Maurice Edron. *A Geography of Population on Settlement*. Dubuque, Iowa : Wm.C. Brown, 1970.

Mitchell, Jean Brown. **Historical Geography**. London : The English Universities Press, 1954.

Mumford, Lewis. **The City in History : Its Origins, Its Transformations and Its Prospects**. New York : Harbinger Book, 1961.

Philip, Pregill. and Volkmsn, Nancy. **Landscapes in History : Design and Planning in the Eastern and Western Traditions**. New York : John Wiley, 1998.

Webster, Douglas. "Urban Cultural Heritage in Thailand : Development Dimension." Paper Presented at Thailand Urban Cultural Heritage Workshop, Chiang Mai, Thailand, June 21-22,1999.

UNESCO-SPAFA. **The Principles and Methods of Preservation Application to the Ancient Cities of Asia : Final Report**. Chiang Mai, Thailand. November 6-12, 1988. Bangkok : SPAFA Regional Centre, 1988.